

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA
W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH
ORAZ W PRZYPADKU ZAGROŻENIA
UCZNIA DEMORALIZACJĄ
W PUBLICZNEJ SZKOLE
PODSTAWOWEJ NR 5 W NISKU**

Podstawy prawne procedur bezpieczeństwa w szkole podstawowej

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2023 r. poz. 900 ze zm.)
2. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2024 r. poz. 750) (w zakresie przepisów nadal obowiązujących)
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. z 2023 r. poz. 170)
4. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2023 r. poz. 280 ze zm.)
5. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2024 r. poz. 17 ze zm.)
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2024 r. poz. 1156)
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 18 sierpnia 2023 r. w sprawie sposobu organizowania i prowadzenia działań wychowawczo-profilaktycznych w szkołach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1655)
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939)
9. Ustawa z dnia 30 października 2002 r. o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach (Dz.U. z 2023 r. poz. 737)
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy (Dz.U. z 2009 r. Nr 105, poz. 870)
11. Zarządzenie nr 1619 Komendanta Głównego Policji z dnia 3 listopada 2010 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów na rzecz małoletnich oraz przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich (Dz. Urz. KGP z 2010 r. Nr 18, poz. 98)

SPIS TREŚCI

I. Procedura postępowania w przypadku zagrożenia: pożar – wybuch – zatrucie	4
II. Stwierdzenie podejrzanych przedmiotów lub substancji	5
III. Procedura postępowania w przypadku posiadania przez uczniów niebezpiecznych narzędzi, przedmiotów lub substancji oraz substancji uzależniających	6
IV. Obecność na terenie szkoły osób niepożądanych, zachowujących się niewłaściwie lub zwierząt zagrażających bezpieczeństwu uczniów	8
V. Uszkodzenie lub zniszczenie mienia szkolnego	9
VI. Kradzież na terenie szkoły	10
VII. Procedura postępowania w przypadku wypadku ucznia podczas zajęć szkolnych, pozalekcyjnych oraz przerw śródlekcyjnych	11
VIII. Nagła niedyspozycja zdrowotna ucznia, zasłabnięcie (z uwzględnieniem przypadku nieobecności higienistki szkolnej)	14
IX. Posiadanie i używanie środków odurzających (narkotyki, leki), alkoholu, wyrobów tytoniowych	15
X. Procedura postępowania w przypadku powtarzających się wagarów ucznia	17
XI. Procedura postępowania w przypadku samowolnego oddalenia się ucznia	18
XII. Uczeń nieodebrany ze świetlicy	20
XIII. Brak kontaktu z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia	21
XIV. Zachowanie uniemożliwiające prowadzenie lekcji (wulgarne zachowanie w stosunku do rówieśników i nauczycieli, głośne rozmowy, chodzenie po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela itp.)	22
XV. Zachowania agresywne wobec uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły oraz osób przebywających w szkole	23
XVI. Korzystanie z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych podczas zajęć szkolnych i przerw śródlekcyjnych	27
XVII. Pomoc ofiarom przemocy domowej	28
XVIII. Procedura postępowania wobec ofiar i sprawców cyberprzemocy	30
XIX. Procedura postępowania w przypadku prób samobójczych lub samobójstwa ucznia	33
ANEKS NR 1	36

I. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAGROŻENIA: POŻAR – WYBUCH – ZATRUCIE

I. Zagrożenie pożarem, wybuchem lub zatruciem

1) Ocena sytuacji

Pracownik szkoły (nauczyciel, personel) ocenia wstępnie okoliczności zdarzenia oraz możliwe skutki zagrożenia.

2) Zabezpieczenie i pomoc

Pracownik szkoły oddziela uczniów od źródła zagrożenia.

Udziela pierwszej pomocy poszkodowanym, jeśli to konieczne.

3) Powiadomienie

Pracownik szkoły informuje dyrektora szkoły.

W razie potrzeby natychmiast wzywa służby ratunkowe (straż pożarną, pogotowie), a następnie zawiadamia dyrektora.

4) Dalsze działania dyrektora

Dyrektor lub osoba przez niego wyznaczona kontaktuje się z odpowiednimi służbami:

- Policja
- Straż pożarna
- Pogotowie ratunkowe

5) Ewakuacja

Wyznaczeni pracownicy organizują ewakuację zgodnie z przepisami BHP i procedurami przeciwpożarowymi.

II. STWIERDZENIE PODEJRZANYCH PRZEDMIOTÓW LUB SUBSTANCJI

1. Podejrzane przedmioty lub substancje to np. materiały przypominające narkotyki, materiały wybuchowe, substancje żrące lub nieznane substancje chemiczne.

1) Zabezpieczenie miejsca zdarzenia

Nauczyciel lub pracownik szkoły zabezpiecza dostęp uczniów do miejsca, w którym znaleziono podejrzane przedmioty lub substancje.

2) Zawiadomienie dyrektora

Nauczyciel lub upoważniony pracownik szkoły informuje dyrektora szkoły o zdarzeniu.

3) Zabezpieczenie miejsca do przybycia służb

Dyrektor szkoły wyznacza pracownika do zabezpieczenia miejsca zdarzenia do czasu przybycia odpowiednich służb.

4) Powiadomienie służb ratunkowych

Dyrektor szkoły lub upoważniony pracownik powiadamia odpowiednie służby (policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe) oraz podejmuje decyzję o ewentualnej ewakuacji uczniów.

III. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU POSIADANIA PRZEZ UCZNIÓW NIEBEZPIECZNYCH NARZĘDZI, PRZEDMIOTÓW LUB SUBSTANCJI ORAZ SUBSTANCJI UZALEŻNIAJĄCYCH

1. Przedmioty i substancje uznawane za niebezpieczne

Za niebezpieczne narzędzia, przedmioty i substancje uważa się w szczególności:

- Niebezpieczne narzędzia i przedmioty: scyzoryki, noże, szpikulce, kije, pałki (gumowe, plastikowe), metalowe sygnety, łańcuchy, wskaźniki laserowe, gazy obronne, tzw. „straszaki” broni;
- Substancje chemiczne: łatwopalne, wybuchowe, żrące;
- Substancje uzależniające i środki odurzające: narkotyki, tzw. „dopalacze”, alkohol, wyroby nikotynowe, e-papierosy i ich komponenty, napoje energetyczne;
- Leki: szczególnie leki psychotropowe oraz inne stosowane bez zalecenia lekarza.

2. Postępowanie w przypadku ujawnienia posiadania niebezpiecznych przedmiotów lub substancji przez ucznia

1) Podjęcie interwencji

Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który zauważy u ucznia niebezpieczny przedmiot lub substancję, nakłania go do ich dobrowolnego oddania. Zabezpiecza je z zachowaniem zasad bezpieczeństwa, np. przekazując do sekretariatu, gabinetu pedagoga/psychologa lub zamykając pomieszczenie, w którym się znajdują – w sposób uniemożliwiający dostęp innym uczniom.

2) Odmowa oddania przedmiotu

W przypadku, gdy uczeń odmawia oddania przedmiotu lub substancji, nauczyciel niezwłocznie informuje wychowawcę klasy, pedagoga/psychologa szkolnego, a w uzasadnionych przypadkach – również dyrektora szkoły.

3) Rozmowa wyjaśniająca z uczniem

Wychowawca lub pedagog/psycholog odbiera niebezpieczny przedmiot (jeśli dotąd nie został przekazany), przeprowadza z uczniem rozmowę wyjaśniającą dotyczącą przyczyn przyniesienia niebezpiecznego przedmiotu lub substancji do szkoły, informuje o zagrożeniu oraz konsekwencjach wynikających z naruszenia obowiązujących zasad.

Jeżeli uczeń nadal odmawia oddania niebezpiecznego przedmiotu, szkoła może powiadomić policję.

4) Kontakt z rodzicami/opiekunami

Wychowawca lub pedagog/psycholog informuje rodziców lub opiekunów prawnych ucznia o zaistniałej sytuacji, wzywa ich do szkoły, a jeśli jest to prawnie dopuszczalne – przekazuje zabezpieczony przedmiot. Zdarzenie zostaje udokumentowane w formie notatki służbowej, która dołączana jest do dokumentacji ucznia.

5) Poważne zagrożenie – wezwanie Policji

W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że zabezpieczona substancja jest środkiem odurzającym, psychotropowym lub innym przedmiotem zagrażającym zdrowiu lub życiu, dyrektor szkoły niezwłocznie zawiadamia Policję.

IV. OBECNOŚĆ NA TERENIE SZKOŁY OSÓB NIEPOŻĄDANYCH, ZACHOWUJĄCYCH SIĘ NIEWŁAŚCIWIE LUB ZWIERZĄT ZAGRAŻAJĄCYCH BEZPIECZEŃSTWU UCZNIÓW

1. Osoby trzecie bezzasadnie przebywające na terenie szkoły lub osoby zachowujące się niewłaściwie

1) Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który stwierdzi bezzasadne przebywanie osoby trzeciej na terenie placówki, prosi ją o natychmiastowe opuszczenie szkoły.

– W przypadku odmowy, zawiadamia pracownika obsługi lub dyrektora szkoły.

2) W przypadku niewłaściwego zachowania osoby trzeciej:

– pracownik szkoły stosuje słowne upomnienie,

– jeśli nie przyniesie ono skutku, prosi osobę o opuszczenie terenu szkoły i informuje dyrektora o zdarzeniu.

3) W przypadku braku reakcji ze strony osoby trzeciej, dyrektor szkoły niezwłocznie zawiadamia policję.

2. Zwierzę bez opieki właściciela na terenie szkoły

1) Nauczyciel lub inny pracownik szkoły będący świadkiem zdarzenia niezwłocznie izoluje uczniów od zwierzęcia:

– uczniowie nie opuszczają klasy,

– jeśli znajdują się na boisku, na polecenie nauczycieli dyżurujących wracają do budynku szkoły.

2) Nauczyciel będący świadkiem zdarzenia zawiadamia pracownika obsługi szkoły.

3) Pracownik obsługi informuje dyrekcję szkoły i podejmuje działania mające na celu odizolowanie zwierzęcia.

4) Dyrektor szkoły wzywa odpowiednie służby: policję lub, w razie potrzeby, służby weterynaryjne.

V. USZKODZENIE LUB ZNISZCZENIE MIENIA SZKOLNEGO

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, będący świadkiem zdarzenia, podejmuje niezwłoczną interwencję w celu powstrzymania dalszego niszczenia mienia, a następnie informuje wychowawcę klasy lub pedagoga/psychologa szkolnego.
2. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy, osoba stwierdzająca uszkodzenie ustala podstawowe okoliczności zdarzenia i przekazuje informacje wychowawcy klasy lub pedagogowi/psychologowi.
3. Wychowawca klasy (lub pedagog/psycholog w przypadku jego nieobecności) przeprowadza rozmowę dyscyplinującą ze sprawcą, omawia konsekwencje czynu i sporządza pisemną notatkę ze zdarzenia.
4. Wychowawca lub pedagog/psycholog informuje rodziców/opiekunów prawnych sprawcy o zdarzeniu oraz ustala z nimi sposób i termin naprawienia szkody.
5. W przypadku poważnych zniszczeń oraz braku współpracy ze strony rodziców/opiekunów prawnych, dyrektor szkoły podejmuje decyzję o powiadomieniu policji.

VI. KRADZIEŻ NA TERENIE SZKOŁY

1. Nauczyciel lub wychowawca, po otrzymaniu informacji od ucznia o kradzieży, przeprowadza rozmowę z poszkodowanym oraz ewentualnymi świadkami w celu ustalenia okoliczności zdarzenia.
2. Nauczyciel podejmuje działania zmierzające do odzyskania skradzionego mienia i jego zwrotu poszkodowanemu. Może poprosić ucznia o samodzielne opróżnienie plecaka i pokazanie jego zawartości, jednak nie ma prawa do samodzielnego przeszukiwania rzeczy ucznia. Odbywa się to w obecności drugiej osoby, będącej świadkiem.
3. Nauczyciel, który przeprowadził wstępną interwencję, informuje o zdarzeniu wychowawcę klasy poszkodowanego oraz domniemanego sprawcy. W przypadku nieobecności wychowawcy, informację przekazuje pedagogowi lub psychologowi szkolnemu.
4. Wychowawca lub pedagog/psycholog, jeżeli zachodzi taka potrzeba, kontynuuje wyjaśnianie okoliczności zdarzenia.
5. Wychowawca lub pedagog/psycholog przeprowadza rozmowę ze sprawcą, a w razie potrzeby także z jego rodzicami/opiekunami prawnymi. Podczas spotkania omawiane są ustalone okoliczności zdarzenia, forma oraz termin zwrotu mienia lub zadośćuczynienia. Rozmowa obejmuje również przedstawienie konsekwencji wynikających z zaistniałej sytuacji.
6. Wychowawca lub pedagog/psycholog przeprowadza rozmowę z poszkodowanym, a w razie potrzeby również z jego rodzicami/opiekunami prawnymi, przekazując ustalenia ze spotkania ze sprawcą i jego rodzicami/opiekunami.
7. W uzasadnionych przypadkach dyrektor szkoły podejmuje decyzję o zawiadomieniu Policji. O fakcie tym informowani są rodzice/opiekunowie prawni zarówno poszkodowanego, jak i sprawcy.

Postanowienia dodatkowe

Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za rzeczy wartościowe niezwiązane z procesem dydaktyczno-wychowawczo-opiekuńczym (np. telefony komórkowe, biżuterię, gry elektroniczne, zabawki itp.).

VII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYPADKU UCZNIA PODCZAS ZAJĘĆ SZKOLNYCH, POZALEKCYJNYCH ORAZ PRZERW ŚRÓDLEKCYJNYCH

1. Definicja wypadku

Wypadek ucznia to nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w czasie, gdy uczeń pozostaje pod opieką szkoły – zarówno na jej terenie, jak i poza nim (np. podczas wycieczek, wyjść zorganizowanych przez szkołę).

2. Udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej

- 1) Pracownik szkoły, który powziął informację o wypadku ucznia, niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności:
 - udziela pierwszej pomocy w miarę posiadanych kompetencji,
 - wzywa fachową pomoc medyczną.
- 2) Udzielenie pierwszej pomocy w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia jest obowiązkiem prawnym każdego obywatela.
- 3) Jeżeli miejsce, w którym doszło do wypadku, stwarza zagrożenie dla uczniów, pracownik:
 - przerywa zajęcia lub nie dopuszcza do ich rozpoczęcia,
 - wyprowadza uczniów z miejsca zagrożenia.
- 4) O wypadku niezwłocznie informuje się dyrektora szkoły.

3. Powiadamianie o wypadku i zabezpieczenie miejsca zdarzenia

- 1) O każdym wypadku należy niezwłocznie zawiadomić:
 - dyrektora szkoły,
 - higienistkę szkolną (jeśli jest obecna),
 - rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego ucznia,
 - pracownika służby BHP,
 - społecznego inspektora pracy,
 - organ prowadzący szkołę,
 - radę rodziców.
- 2) W przypadku wypadków:
 - śmiertelnych,
 - ciężkich (np. złamania, urazy wewnętrzne),
 - zbiorowych (obejmujących więcej niż jednego ucznia),należy niezwłocznie zawiadomić także:

powiadamia się prokuratora i kuratora oświaty.
- 3) W przypadku podejrzenia, że wypadek był wynikiem zatrucia, należy powiadomić państwowego inspektora sanitarnego.

- 4) Zawiadomień dokonuje dyrektor szkoły lub upoważniony przez niego pracownik, dokumentując to w dzienniku zajęć, z podaniem daty i godziny zawiadomienia rodziców/opiekunów.
- 5) W przypadku lekkich obrażeń (np. zadrapanie, lekkie zaczerwienienie), po udzieleniu pierwszej pomocy:
 - osoba zgłaszająca zdarzenie kontaktuje się z rodzicem/opiekunem prawnym ucznia i wspólnie ustalają dalsze działania:
 - czy konieczne jest wezwanie pogotowia,
 - czy rodzic ma odebrać dziecko ze szkoły wcześniej,
 - której godzinie dziecko zostanie odebrane.
- 6) Informacje z rozmowy z rodzicem należy zapisać w dzienniku zajęć.
- 7) Dyrektor lub osoba przez niego upoważniona niezwłocznie wzywa pogotowie ratunkowe .w przypadku:
 - widocznych obrażeń,
 - niepokojących objawów,
 - niemożności skontaktowania się z rodzicami/opiekunami,
- 8) Jeśli wypadek był skutkiem niesprawności technicznej (np. uszkodzonego sprzętu, nawierzchni, instalacji), miejsce zdarzenia należy pozostawić nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu:
 - dokonania oględzin przez zespół powypadkowy,
 - wykonania szkicu lub dokumentacji fotograficznej.
- 9) Jeżeli wypadek miał miejsce poza terenem szkoły (np. podczas wycieczki), wszystkie decyzje podejmuje i dokumentuje opiekun grupy lub kierownik wycieczki.
- 10) Jeśli dyrektor szkoły nie może zabezpieczyć miejsca zdarzenia, obowiązki te przejmuje upoważniony pracownik.
- 11) Zespół powypadkowy – powołanie i działania

W przypadku zaistnienia wypadku ucznia, dyrektor szkoły powołuje zespół powypadkowy w celu wyjaśnienia okoliczności i przyczyn zdarzenia.

Zespół przeprowadza postępowanie zgodnie z obowiązującymi przepisami, a jego działania obejmują m.in.:

 - oględziny miejsca zdarzenia,
 - zebranie informacji od świadków,
 - analizę przyczyn wypadku,
 - sporządzenie dokumentacji powypadkowej (protokół powypadkowy).

Szczegółowe zasady pracy zespołu określa Regulamin postępowania powypadkowego obowiązujący w szkole.

Wszelkie informacje dotyczące wypadku są traktowane zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi ochrony danych osobowych i przechowywane w sposób zapewniający ich bezpieczeństwo.

VIII. NAGŁA NIEDYSPOZYCJA ZDROWOTNA UCZNIA, ZASŁABNIĘCIE (Z UWZGLĘDNIENIEM PRZYPADKU NIEOBECNOŚCI HIGIENISTKI SZKOLNEJ)

1. Rozpoznanie i pierwsza pomoc

- 1) W przypadku nagłej niedyspozycji zdrowotnej ucznia (np. gorączka, dolegliwości żołądkowe, bóle, duszności, krótkotrwałe omdlenia), nauczyciel prowadzący zajęcia lub nauczyciel dyżurujący niezwłocznie dokonuje wstępnej oceny sytuacji i zapewnia uczniowi opiekę.
- 2) Jeżeli to konieczne, nauczyciel udziela pierwszej pomocy, a następnie informuje sekretariat szkoły poprzez wyznaczonego ucznia o potrzebie wezwania higienistki szkolnej.

2. Interwencja higienistki szkolnej

- 1) Higienistka szkolna ocenia stan zdrowia ucznia. Jeśli zachodzi taka potrzeba, kontaktuje się z rodzicami lub opiekunami prawnymi ucznia oraz podejmuje decyzję o dalszym postępowaniu medycznym.

3. Postępowanie w przypadku nieobecności higienistki

- 1) W przypadku nieobecności higienistki nauczyciel informuje sekretariat szkoły o zaistniałej sytuacji, wysyłając wyznaczonego ucznia.
- 2) Sekretariat szkoły niezwłocznie powiadamia rodziców lub opiekunów prawnych ucznia i ustala sposób odebrania dziecka ze szkoły.

4. Opieka nad uczniem do momentu odbioru przez rodziców

Do czasu odebrania ucznia przez rodziców lub opiekunów prawnych lub przyjazdu pogotowia ratunkowego, uczeń pozostaje pod opieką nauczyciela lub innej osoby wyznaczonej przez dyrektora szkoły.

5. Wzywanie pogotowia ratunkowego

- 1) **Sytuacja nagła, wymagająca natychmiastowego działania** — w przypadku zagrożenia zdrowia lub życia ucznia, gdy czas jest kluczowy (np. zatrzymanie krążenia, poważne obrażenia, utrata przytomności), nauczyciel od razu wzywa pogotowie ratunkowe, a dyrektor szkoły jest informowany równocześnie lub zaraz po wezwaniu pomocy.
- 2) **Sytuacja, w której czas pozwala na wcześniejsze poinformowanie dyrektora** — jeśli sytuacja zdrowotna nie zagraża życiu ucznia (np. chwilowe omdlenie), najpierw powiadamiany jest dyrektor szkoły, a potem podejmowane są dalsze kroki, w tym ewentualne wezwanie karetki.

IX. POSIADANIE I UŻYWANIE ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH (NARKOTYKI, LEKI), ALKOHOLU, WYROBÓW TYTONIOWYCH

1. Zakaz używania substancji odurzających

W szkole surowo zabronione jest używanie przez uczniów substancji odurzających i uzależniających, takich jak:

- nikotyna (w tym papierosy, e-papierosy, inne wyroby tytoniowe, takie jak tabaka, snusy, itp.),
- alkohol,
- narkotyki,
- leki psychotropowe,
- dopalacze,

2. Postępowanie w sytuacji podejrzenia, że uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających

- 1) Izolacja ucznia w przypadku alkoholu lub narkotyków – w sytuacji podejrzenia, że uczeń jest pod wpływem alkoholu lub środków odurzających (np. narkotyków, dopalaczy), nauczyciel niezwłocznie odizolowuje go od innych dzieci, aby zapobiec ewentualnym zagrożeniom.
- 2) Informowanie osób odpowiedzialnych – nauczyciel niezwłocznie informuje pedagoga/psychologa, wychowawcę klasy lub dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji.
- 3) Powiadomienie rodziców/opiekunów prawnych – pedagog/psycholog, wychowawca klasy lub dyrektor szkoły informują rodziców lub opiekunów prawnych ucznia o zdarzeniu i wzywają ich do szkoły.
 - W przypadku odmowy przyjazdu rodziców lub niemożności skontaktowania się z rodzicami/opiekunami, szkoła zawiadamia policję.
- 4) Wzywanie służb ratunkowych – w przypadku, gdy istnieje podejrzenie zagrożenia zdrowia lub życia ucznia, pedagog/psycholog lub dyrektor szkoły wzywają pogotowie ratunkowe.
- 5) Dokumentacja zdarzenia – pedagog/psycholog odnotowuje zdarzenie w dokumentacji pedagoga/psychologa szkoły, zachowując szczegóły dotyczące sytuacji.
- 6) Przeprowadzenie rozmowy z uczniem i rodzicami – wychowawca oraz pedagog/psycholog przeprowadzają rozmowy z uczniem oraz jego rodzicami/opiekunami prawnymi. Podczas rozmowy omawiane są:
 - okoliczności zdarzenia,
 - konsekwencje zażywania substancji odurzających i nikotynowych,
 - możliwe konsekwencje wynikające z zachowania ucznia.

- 7) Powiadomienie policji – w uzasadnionych przypadkach, dyrektor szkoły informuje policję o zdarzeniu.

3. Postępowanie w sytuacji posiadania bądź stwierdzenia palenia tytoniu, używania e-papierosów lub innych wyrobów tytoniowych przez ucznia:

- 1) Interwencja nauczyciela – Nauczyciel nakazuje uczniowi zdeponowanie u niego papierosów, e-papierosa, tabaki, snusu lub innych wyrobów tytoniowych i informuje o zdarzeniu wychowawcę klasy.
- 2) Powiadomienie rodziców – Wychowawca klasy niezwłocznie powiadamia rodziców/opiekunów prawnych ucznia o zdarzeniu oraz odnotowuje fakt w dokumentacji.
- 3) Rozmowy z uczniem i rodzicami – Wychowawca klasy, w porozumieniu z pedagogiem/psychologiem, przeprowadza rozmowy z uczniem oraz jego rodzicami/opiekunami prawnymi. Rozmowa obejmuje:
 - informacje o okolicznościach zdarzenia,
 - konsekwencje palenia tytoniu, używania e-papierosów, tabaki i innych wyrobów tytoniowych,
 - możliwe konsekwencje wynikające z zachowania ucznia.

X. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU POWTARZAJĄCYCH SIĘ WAGARÓW UCZNIĄ

1. Monitorowanie frekwencji:

- 1) Wychowawca na bieżąco kontroluje obecność uczniów.
- 2) Jeśli uczeń ma niepokojącą liczbę **nieusprawiedliwionych** godzin (np. powyżej 10 godzin miesięcznie) — analizuje sytuację.

2. Pierwsze działania wychowawcze:

- 1) Rozmowa indywidualna z uczniem:
 - Ustalenie przyczyn wagarów.
 - Wyjaśnienie konsekwencji prawnych i szkolnych.
 - Propozycja wsparcia (np. rozmowy z pedagogiem, wsparcie koleżeńskie).

3. Kontakt z rodzicami:

- 1) Szybkie poinformowanie rodziców (rozmowa telefoniczna, mail, wezwanie na spotkanie).
- 2) Na spotkaniu:
 - Omówienie przyczyn i skutków nieobecności.
 - Ustalenie planu poprawy frekwencji.
 - Poinformowanie o możliwych konsekwencjach prawnych.

4. Wsparcie specjalistyczne:

- 1) W razie potrzeby zaangażowanie pedagoga lub psychologa szkolnego.

5. Zobowiązanie do poprawy:

- 1) Podpisanie kontraktu między uczniem, rodzicami a szkołą, zawierającego:
 - jasne zasady obecności,
 - wsparcie szkoły,
 - konsekwencje w przypadku dalszych wagarów.

6. Współpraca z instytucjami zewnętrznymi:

- W przypadku dalszych notorycznych nieobecności:
- Możliwe nawiązanie współpracy z OPS, kuratorem sądowym, policjantem ds. nieletnich;
- Zgłoszenie sytuacji do sądu rodzinnego (wydziału ds. nieletnich).

7. Dokumentacja:

- 1) Każde działanie wychowawcze, rozmowa, wezwanie oraz ustalenia muszą być pisemnie dokumentowane.

2) XI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU SAMOWOLNEGO ODDALENIA SIĘ UCZNIA

1. Cel procedury

Celem procedury jest zapewnienie szybkiej, adekwatnej i skutecznej reakcji w przypadku samowolnego oddalenia się ucznia z terenu szkoły, świetlicy lub podczas wycieczki szkolnej. Procedura uwzględnia różne poziomy ryzyka i przewiduje zróżnicowane działania – od wewnętrznych interwencji wychowawczych po zawiadomienie odpowiednich służb.

2. Zakres zastosowania

Procedura dotyczy sytuacji takich jak:

- samowolne opuszczenie terenu szkoły w czasie lekcji,
- ucieczka ze świetlicy szkolnej,
- oddalenie się ucznia od grupy podczas wycieczki lub wyjścia poza szkołę,
- inne sytuacje, w których uczeń przestaje pozostawać pod bezpośrednią opieką szkoły bez zgody nauczyciela/opiekuna.

3. Klasyfikacja sytuacji

1) Sytuacje niskiego ryzyka:

- Dotyczą uczniów starszych którzy samowolnie opuszczają lekcję lub teren szkoły, ale istnieje podejrzenie, że udali się do domu lub na wagary.
- Uczeń jest znany z wcześniejszych podobnych zachowań, ale dotychczas bezpiecznie wracał do domu.
- Szybko nawiązano kontakt z uczniem lub jego opiekunami.

2) Sytuacje podwyższonego i wysokiego ryzyka:

- Oddalenie się dziecka z klas młodszych lub ucznia niepełnosprawnego bez wcześniejszego zgłoszenia tego wychowawcy lub dyrektorowi szkoły, bez wyraźnej zgody lub prośby rodzica, bez możliwości ustalenia jego miejsca pobytu.
- Ucieczkę ze świetlicy szkolnej.
- Oddalenie się ucznia od grupy podczas wycieczki lub zajęć poza szkołą.
- Brak kontaktu z uczniem i jego opiekunami.
- Podejrzenie, że uczeń znajduje się w stanie zagrożenia (np. niepełnosprawność, problemy zdrowotne, trudne sytuacje rodzinne, niepokojące zachowanie przed zdarzeniem).

4. Działania w sytuacjach niskiego ryzyka:

- 1) Odnotowanie zdarzenia w dzienniku elektronicznym (zaznaczenie nieobecności, wpisanie uwagi).
- 2) Powiadomienie wychowawcy i rodziców/opiekunów.
- 3) W przypadku powtarzających się sytuacji — rozmowa z uczniem i rodzicami, wdrożenie działań wychowawczych.

4). Notatka służbowa tylko w przypadku eskalacji problemu lub nieskuteczności dotychczasowych działań.

4. Działania w sytuacjach wysokiego ryzyka:

- 1) Niezwłoczne poinformowanie dyrektora szkoły lub osoby wyznaczonej do nadzoru.
- 2) Nauczyciel, który zauważył nieobecność ucznia, nie pozostawia pozostałych dzieci bez opieki. Jeśli to konieczne, zwraca się o pomoc do innego nauczyciela, wychowawcy lub pracownika szkoły, by przejął opiekę nad klasą lub grupą.
- 3) Równolegle rozpoczynane są poszukiwania na terenie szkoły i w jej pobliżu (monitoring, kontakt z kolegami, personel pomocniczy).
- 4) Skontaktowanie się z rodzicami/opiekunami ucznia.
- 5) Jeżeli w ciągu krótkiego czasu (maksymalnie 15–30 minut) nie uda się ustalić miejsca pobytu ucznia — powiadomienie policji lub odpowiednich służb.
- 6) Sporządzenie notatki służbowej z dokładnym opisem sytuacji i podjętych działań.
- 7) W przypadku wycieczki – powiadomienie organizatora i biura podróży (jeśli dotyczy), a po powrocie – złożenie raportu do dyrektora szkoły.

5. Dziecko może wcześniej opuścić szkołę (przed zakończeniem lekcji) w następujących sytuacjach:

- 1) Zostało zwolnione przez rodzica/opiekuna prawnego u wychowawcy i wychowawca zaznaczył w dzienniku nieobecność usprawiedliwioną;
- 2) Zostało zwolnione przez dyrektora po porozumieniu się z rodzicem/opiekunem prawnym i dyrektor zaznaczył w dzienniku nieobecność usprawiedliwioną.
- 3) Nauczyciel prowadzący kolejną lekcję powinien zawsze być o tym fakcie powiadomiony poprzez wpis w dzienniku (zwolnienie usprawiedliwione) lub ustnie przez wychowawcę lub dyrektora.

XII. UCZEŃ NIEODEBRANY ZE ŚWIETLICY

1. **Kontakt z rodzicami/opiekunami prawnymi** – Nauczyciel świetlicy natychmiast kontaktuje się telefonicznie z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka, ustala przyczyny opóźnienia i zapewnia dziecku opiekę do czasu ich przybycia.
2. **Przypomnienie o obowiązku punktualnego odbioru** – Nauczyciel świetlicy przypomina rodzicom/opiekunom prawnym, że są zobowiązani do punktualnego odbioru dziecka ze świetlicy, w szczególności w godzinach ustalonych przez szkołę.
3. **Brak kontaktu z rodzicami/opiekunami prawnymi** – W przypadku braku kontaktu z rodzicami/opiekunami prawnymi, nauczyciel powiadamia policję, zapewniając dziecku opiekę do czasu przyjazdu służb porządkowych.
4. **Powtarzające się sytuacje** – Jeśli sytuacja powtarza się, nauczyciel świetlicy informuje pedagoga/psychologa oraz dyrektora szkoły, którzy oceniają sytuację i podejmują dalsze działania zgodne z obowiązującymi przepisami prawa.

XIII. BRAK KONTAKTU Z RODZICAMI/ OPIEKUNAMI PRAWNYMI UCZNIA

1. W przypadku, gdy rodzic/opiekun prawny nie kontaktuje się z wychowawcą w czasie wyznaczonym, wychowawca prosi rodzica/opiekuna prawnego o przybycie do szkoły, wykorzystując różne formy nawiązywania kontaktu z rodzicem: przesłanie wiadomości przez dziennik elektroniczny, kontakt telefoniczny. Podjęte działania dokumentuje w dzienniku .
2. W przypadku braku reakcji ze strony rodzica/opiekuna prawnego, wychowawca wysyła list polecony za potwierdzeniem odbioru.
3. W przypadku, gdy rodzic/opiekun prawny nadal nie reaguje na wezwanie, wychowawca w porozumieniu z pedagogiem/psychologiem i dyrektorem szkoły podejmuje dalsze przewidziane prawem działania przy udziale instytucji wspierających szkołę i rodzinę.

XIV. ZACHOWANIE UNIEMOŻLIWIAJĄCE PROWADZENIE LEKCJI (WULGARNE ZACHOWANIE W STOSUNKU DO RÓWIEŚNIKÓW I NAUCZYCIELI, GŁOŚNE ROZMOWY, CHODZENIE PO SALI, BRAK REAKCJI NA POLECENIA NAUCZYCIELA ITP.)

1. Upomnienie ucznia

Nauczyciel prowadzący zajęcia udziela uczniowi upomnienia słownego. W przypadku braku poprawy zachowania, wpisuje stosowną uwagę do dziennika elektronicznego. Wpisanie uwagi jest jednocześnie powiadomieniem rodzica/opiekuna prawnego o niewłaściwym zachowaniu ucznia.

2. Interwencja zewnętrzna

W przypadku, gdy zachowanie ucznia wymaga natychmiastowej interwencji, nauczyciel informuje pedagoga, psychologa lub dyrektora szkoły, prosząc o pomoc w rozwiązaniu sytuacji.

3. Informowanie wychowawcy

W sytuacjach tego wymagających nauczyciel prowadzący zajęcia informuje wychowawcę klasy o zdarzeniu.

4. Działania wychowawcze

Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem, a w razie potrzeby również z jego rodzicami/opiekunami prawnymi i podejmuje decyzję o zastosowaniu środków wychowawczych.

5. Brak poprawy zachowania

W przypadku braku poprawy zachowania wychowawca, w porozumieniu z nauczycielem prowadzącym i pedagogiem/psychologiem, przeprowadza kolejną rozmowę z uczniem oraz jego rodzicami/opiekunami prawnymi. W trudnych przypadkach wychowawca konsultuje się z radą pedagogiczną, aby podjąć odpowiednie działania w celu dyscyplinowania ucznia.

XV. ZACHOWANIA AGRESYWNE WOBEC UCZNIÓW, NAUCZYCIELI I INNYCH PRACOWNIKÓW SZKOŁY ORAZ OSÓB PRZEBYWAJĄCYCH W SZKOLE

1. Zachowania agresywne uczniów i innych osób nieletnich w stosunku do rówieśników

1) Reakcja nauczyciela

Nauczyciel szkoły podejmuje działania zmierzające do przerywania zachowania agresywnego, którego jest świadkiem i, jeżeli jest taka możliwość, przeprowadza wstępną rozmowę z uczniem, ustalając okoliczności zdarzenia.

2) Powiadomienie wychowawcy

Nauczyciel informuje wychowawcę o zdarzeniu i wstępnych ustaleniach, a w uzasadnionych przypadkach również pedagoga/psychologa szkolnego.

3) Działania wychowawcy

Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem, wpisuje uwagę w dzienniku elektronicznym i podejmuje decyzję o zastosowaniu odpowiednich środków wychowawczych.

4) Informowanie rodziców/opiekunów prawnych

Wychowawca, w sytuacjach tego wymagających, informuje rodziców/opiekunów prawnych ucznia o zdarzeniu oraz o podjętych działaniach wychowawczych poprzez dziennik elektroniczny lub telefonicznie.

5) Reakcja na powtarzające się zachowania

Jeżeli zachowania agresywne się powtarzają, wychowawca informuje pedagoga/psychologa szkolnego, który podejmuje dalsze działania:
– przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności rodziców, a w szczególnej sytuacji również policjanta ds. nieletnich,

– wnioskuje o zwołanie zespołu wychowawczego, który ustala dalszą strategię działań lub włącza do rozwiązania problemu całą radę pedagogiczną. Pedagog/psycholog sporządza z podjętych działań notatki.

6) Dalsze zagrożenie i wniosek do sądu.

W sytuacji, kiedy uczeń w dalszym ciągu stwarza zagrożenie dla innych uczniów, dyrektor szkoły we współpracy z pedagogiem/psychologiem i wychowawcą ucznia kieruje wniosek do sądu rodzinnego o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji ucznia i chroniącego środowisko szkolne.

2. Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa (np. rozbój, uszkodzenie ciała, kradzież, zniszczenie mienia itp.)

1) Zgłoszenie zdarzenia i przekazanie sprawy.

Nauczyciel niezwłocznie informuje o zdarzeniu pedagoga/psychologa oraz dyrektora szkoły. Jeśli jest to możliwe, zatrzymuje sprawcę, a dyrektor szkoły wzywa Policję.

2) Zabezpieczenie dowodów.

Nauczyciel – w miarę możliwości- zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazuje je policji.

3) Ustalenie okoliczności zdarzenia.

Pedagog/psycholog w porozumieniu z nauczycielem lub wychowawcą ustala wstępnie okoliczności czynu, identyfikuje świadków zdarzenia i przekazuje te informacje policji.

4) Powiadomienie rodziców.

Pedagog/psycholog powiadamia rodziców/opiekunów prawnych ucznia–sprawcy czynu i sporządza notatkę .

5) Obecność przy czynnościach policyjnych.

Pedagog/psycholog lub inny wskazany przez dyrektora nauczyciel jest obecny podczas wykonywania przez policję czynności przewidzianych prawem.

6) Wyjątkowe sytuacje – bezpośrednie powiadomienie Policji.

W sytuacjach wyjątkowych (np. zagrożenie życia, nieobecność dyrektora i pedagoga/psychologa w godzinach popołudniowych lub podczas zajęć poza szkołą) nauczyciel bezzwłocznie powiadamia policję o przestępstwie (zdarzeniu).

3. Postępowanie wobec ucznia, który stał się ofiarą lub sprawcą czynu karalnego, zastraszania, przemocy lub wyludzania

1) Udzielenie pomocy poszkodowanemu.

Nauczyciel udziela pierwszej pomocy lub zapewnia jej udzielenie, wzywa higienistkę szkolną, a w razie konieczności – karetkę pogotowia.

2) Powiadomienie odpowiednich osób.

Nauczyciel niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły, pedagoga/psychologa oraz rodziców/opiekunów prawnych ucznia.

3) Zawiadomienie służb i działania wyjaśniające.

Dyrektor szkoły w porozumieniu z pedagogiem/psychologiem szkolnym powiadamia policję i sąd rodzinny oraz ustala okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.

Uzyskane informacje przekazuje:

- policji,
- sądowi rodzinnemu,
- rodzicom/prawnym opiekunom uczniów będących ofiarami i sprawcami przemocy.

Z podjętych działań sporządzane są notatki w dokumentacji szkolnej.

4. Postępowanie w przypadku agresji ucznia wobec nauczyciela, pracownika szkoły, innych osób dorosłych przebywających w szkole

1) Zgłoszenie zdarzenia.

Osoba poszkodowana (nauczyciel, pracownik szkoły lub inna osoba dorosła) informuje o zdarzeniu pedagoga/psychologa lub dyrektora szkoły.

2) Ustalenie przebiegu i dokumentacja.

Pedagog/psycholog ustala przebieg zajścia i świadków zdarzenia oraz sporządza notatkę służbową.

3) Powiadomienie rodziców/opiekunów prawnych ucznia.

Pedagog/psycholog wzywa do szkoły rodziców/opiekunów prawnych ucznia, informuje ich o zdarzeniu oraz o dalszym postępowaniu wobec ucznia.

4) Dalsze działania.

W uzasadnionych przypadkach pedagog/psycholog wnioskuje o zwołanie zespołu wychowawczego lub całej rady pedagogicznej w celu ustalenia dalszej strategii postępowania.

5) Zawiadomienie Policji

Zawiadomienie policji następuje w przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa – z inicjatywy szkoły lub na wniosek osoby poszkodowanej.

6) Zawiadomienie Policji w sytuacji wyjątkowej.

W sytuacjach wyjątkowych (zagrożenie życia, nieobecność dyrektora, zajęcia popołudniowe), nauczyciel lub pracownik szkoły niezwłocznie zawiadamia policję.

5. Postępowania w przypadku agresywnego zachowania pracownika szkoły wobec ucznia

- 1) Po otrzymaniu informacji o zdarzeniu od ucznia, rodzica/opiekuna prawnego lub innego pracownika szkoły, dyrektor niezwłocznie wszczyna postępowanie wyjaśniające.

- 2) Dyrektor szkoły podejmuje działania przewidziane przepisami prawa wobec pracownika, którego dotyczy zgłoszenie, oraz informuje o podjętych krokach rodziców/opiekunów prawnych ucznia.
- 3) Dyrektor sporządza pisemną notatkę dokumentującą przebieg postępowania oraz zastosowane środki. Notatka jest podpisywana przez rodzica/opiekuna prawnego ucznia i dołączana do dokumentacji szkoły.

6. Postępowanie w przypadku agresywnego zachowania rodziców i innych osób dorosłych przebywających na terenie szkoły wobec uczniów

- 1) Nauczyciel lub inny pracownik szkoły podejmuje próbę natychmiastowego przerwania zachowania agresywnego oraz dokonuje wstępnego rozpoznania okoliczności zdarzenia.
- 2) Nauczyciel lub pracownik szkoły niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji.
- 3) W przypadku, gdy osoba dorosła nie zaprzestaje zachowania agresywnego, dyrektor szkoły zawiadamia policję.
- 4) W sytuacjach wyjątkowych – np. bezpośredniego zagrożenia życia lub nieobecności dyrekcji (szczególnie w godzinach popołudniowych) – nauczyciel lub inny pracownik szkoły niezwłocznie powiadamia policję samodzielnie.
- 5) W przypadku podejrzenia, że dobro lub bezpieczeństwo dziecka jest zagrożone przez jego najbliższych, dyrektor zawiadamia odpowiednie służby i/lub wszczyna procedurę Niebieskiej Karty.

XVI. KORZYSTANIE Z TELEFONU KOMÓRKOWEGO ORAZ INNYCH URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH PODCZAS ZAJĘĆ SZKOLNYCH I PRZERW ŚRÓDLEKCYJNYCH

1. Zasady ogólne:

- 1) Na terenie szkoły obowiązuje zakaz korzystania przez uczniów z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych (np. tabletów, odtwarzaczy multimedialnych) podczas obowiązkowych zajęć lekcyjnych oraz zajęć pozalekcyjnych.
- 2) Wszelkie urządzenia elektroniczne powinny być wyłączone lub wyciszone i schowane w plecaku lub innym miejscu, które uniemożliwia ich użycie podczas zajęć.

2. Wyjątki od zasady:

- 1) W szczególnych sytuacjach, nauczyciel prowadzący zajęcia może wyrazić zgodę na skorzystanie przez ucznia z telefonu komórkowego lub innego urządzenia elektronicznego (np. do celów edukacyjnych, kontaktu z rodzicem w wyjątkowej sytuacji).

3. Korzystanie podczas przerw:

- 1) Podczas przerw śródlekcyjnych uczeń może skorzystać z telefonu komórkowego wyłącznie w celu pilnego skontaktowania się z rodzicem lub opiekunem prawnym.
- 2). Uczeń zobowiązany jest zgłosić taką potrzebę nauczycielowi dyżurującemu i uzyskać jego zgodę.
- 3) Kategorycznie zabrania się fotografowania, nagrywania dźwięku oraz filmowania na terenie szkoły, w tym podczas przerw i zajęć, bez wyraźnej zgody osoby nagrywanej oraz wiedzy nauczyciela.

4. Postępowanie w przypadku naruszenia zasad:

- 1) W przypadku złamania powyższych zasad, nauczyciel lub inny pracownik szkoły ma prawo:
 - poprosić ucznia o odłożenie urządzenia,
 - w razie konieczności zabezpieczyć urządzenie do końca dnia w sekretariacie szkolnym i przekazać je rodzicowi/opiekunowi prawnemu .
- 2) Powtarzające się naruszenia mogą skutkować zastosowaniem środków wychowawczych, zgodnie z wewnątrzszkolnym systemem oceniania zachowania.

XVII. POMOC OFIAROM PRZEMOCY DOMOWEJ

1. Postępowanie wobec uczniów – ofiar przemocy domowej (fizycznej lub psychicznej)

Nauczyciel, który podejrzewa, że uczeń jest ofiarą przemocy domowej, niezwłocznie informuje o tym wychowawcę klasy, a ten przekazuje informację pedagogowi lub psychologowi szkolnemu.

1) Rozpoznanie sytuacji:

Wychowawca, w porozumieniu z pedagogiem/psychologiem, podejmuje działania adekwatne do sytuacji, takie jak:

- przeprowadzenie rozmowy z uczniem,
- zasięgnięcie opinii higienistki szkolnej,
- inne działania przewidziane prawem, mające na celu rozpoznanie sytuacji dziecka.

2) Kontakt z rodzicami/opiekunami:

- Pedagog lub psycholog szkolny przeprowadza rozmowę z rodzicami lub opiekunami prawnymi dziecka.
- W przypadku, gdy rozmowa dotyczy rodzica/opiekuna podejrzanego o stosowanie przemocy, spotkanie odbywa się w obecności co najmniej dwóch przedstawicieli szkoły (np. pedagoga i wychowawcy, pedagoga i dyrektora), w celu zapewnienia bezpieczeństwa i obecności świadka rozmowy.
- W trakcie rozmowy:
 - przekazuje się informacje o podejrzeniu stosowania przemocy lub zaniedbywania opieki,
 - informuje się o możliwych konsekwencjach prawnych,
 - wskazuje się dostępne formy wsparcia i pomocy.
- W przypadku braku współpracy ze strony rodziców/opiekunów, pedagog lub psycholog podejmują dalsze kroki ochrony dziecka, nawet jeśli nie ma pełnej współpracy rodziny. Może to obejmować zgłoszenie sprawy do odpowiednich służb, takich jak policja, sąd rodzinny czy kurator sądowy, w celu zapewnienia bezpieczeństwa dziecku. Zgłoszenia do tych instytucji dokonuje dyrektor szkoły.
- Po rozmowie sporządzana jest notatka służbowa, zawierająca datę, miejsce, osoby uczestniczące oraz przebieg rozmowy. Notatkę podpisują osoby ze szkoły obecne przy rozmowie.

3) Zgłoszenie podejrzenia przemocy do odpowiednich służb:

- Jeśli podejrzenia zostaną potwierdzone lub istnieje uzasadniona obawa, że dziecko jest ofiarą przemocy:
 - pedagog/psycholog, w porozumieniu z dyrektorem szkoły, informuje policję oraz sąd rodzinny,
 - w przypadku rodziny objętej nadzorem kuratorskim – niezwłocznie informowany jest również kurator sądowy.
- Zdarzenie jest dokumentowane w notatce służbowej. Jeśli rodzice nie współpracują, dokumentacja nadal stanowi podstawę do podjęcia działań ochronnych.
- W sytuacji, gdy dziecko nie chce ujawnić przemocy, pedagog i psycholog są zobowiązani do dalszego monitorowania sytuacji, oferując dziecku wsparcie i pomoc w miarę jego gotowości do rozmowy, a także do podjęcia działań, które nie będą narażały dziecka na dalszy stres czy represje.

4) Wszczęcie procedury "Niebieskiej Karty":

- Na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury "Niebieskiej Karty", dyrektor, wychowawca lub pedagog szkolny – jako przedstawiciel oświaty – ma prawo wszcząć procedurę "Niebieskiej Karty" poprzez wypełnienie formularza "Niebieska Karta – A".
- Formularz należy przekazać przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego w ciągu 7 dni od jego sporządzenia.
- Rozmowa z dzieckiem dotkniętym przemocą powinna odbyć się w obecności:
 - rodzica/opiekuna prawnego/faktycznego – chyba że to właśnie ta osoba jest podejrzana o stosowanie przemocy,
 - w takim przypadku – w obecności innej pełnoletniej, bliskiej dziecku osoby oraz, w miarę możliwości, psychologa.
- Formularz powinien być wypełniony podczas rozmowy z osobą pokrzywdzoną, która może odbyć się w szkole lub w miejscu jej pobytu.

XVIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC OFIAR I SPRAWCÓW CYBERPRZEMOCY

1. Definicja i rozpoznanie cyberprzemocy

Cyberprzemoc to przemoc występująca z zastosowaniem nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych (np. internetu, mediów społecznościowych, aplikacji mobilnych, wiadomości SMS), w tym:

- rozsyłanie obraźliwych, poniżających wiadomości,
- publikowanie w Internecie obraźliwych zdjęć lub filmów,
- tworzenie fałszywych profili w mediach społecznościowych, podszywających się pod ofiarę,
- nękanie za pomocą internetu, wyśmiewanie, grożenie, szantażowanie, izolowanie.

2. Cel procedury

Procedura ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa uczniów w szkole oraz skuteczne reagowanie na przypadki cyberprzemocy. Celem jest ochrona ofiar, edukacja sprawców, a także informowanie odpowiednich służb, jeśli zajdzie taka potrzeba.

3. Informacja o cyberprzemocy w szkole może pochodzić od:

- poszkodowanego ucznia,
- rodziców ofiary,
- uczniów, którzy są świadkami zdarzenia,
- nauczycieli,
- anonimowej osoby, która nie chce ujawniać swojej tożsamości.

4. Postępowanie w przypadku cyberprzemocy

1). Zgłoszenie przez nauczyciela:

Nauczyciel, któremu zgłoszony został przypadek cyberprzemocy, informuje o zdarzeniu wychowawcę, a ten pedagoga/psychologa.

2) Rozmowa z ofiarą cyberprzemocy:

Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem/psychologiem przeprowadza rozmowę z ofiarą cyberprzemocy, udziela jej wsparcia i porady, ustala okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.

3) Zabezpieczanie dowodów:

Wychowawca i pedagog/psycholog (w razie potrzeby przy udziale nauczyciela informatyki) zabezpieczają dowody. Jeżeli to możliwe ustalają tożsamość sprawcy cyberprzemocy. Dowodami mogą być:

- e-maile,
- SMS-y i MMS-y,
- wiadomości nagrane na pocztę głosową,
- nagrania filmowe, zdjęcia, grafiki,
- wpisy na stronach internetowych,
- screeny materiałów zamieszczonych na portalach społecznościowych, stronach internetowych,
- komentarze w serwisach społecznościowych, na blogach,
- treści rozmów prowadzonych w komunikatorach.

4) Rozmowa ze sprawcą cyberprzemocy:

Wychowawca i pedagog/psycholog przeprowadzają rozmowę ze sprawcą cyberprzemocy. Sprawca powinien otrzymać jasny i zrozumiały komunikat dotyczący konsekwencji swojego postępowania (sankcje określone w wewnętrznych przepisach szkoły) oraz zostać zobowiązany do zaprzestania swojego działania i usunięcia z internetu niewłaściwych treści. Podczas rozmowy powinny zostać ustalone sposoby zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy.

5) Informowanie rodziców ofiary cyberprzemocy:

Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem/psychologiem informuje rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego. Podczas rozmowy należy przedstawić kroki, jakie zostały podjęte w celu wyjaśnienia sytuacji, a także zapewnić o pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole poszkodowanemu dziecku.

6) Wsparcie dla ofiary cyberprzemocy:

Za zgodą rodziców należy objąć dziecko niezbędnym wsparciem pedagoga lub psychologa szkolnego. Uczeń powinien otrzymać instrukcję, jak ma się zachować, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa oraz co zrobić, aby nie doprowadzić do potęgowania agresji w sieci.

7) Informowanie rodziców sprawcy:

Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem/psychologiem informuje o zdarzeniu rodziców/opiekunów prawnych sprawcy (jeżeli jest znany i nieletni). Podczas spotkania należy przedstawić fakty, omówić z rodzicami przypuszczalne przyczyny takiego zachowania dziecka, a także zapoznać z konsekwencjami dla ucznia.

8) Ocena zachowania sprawcy:

Jeżeli sprawca cyberprzemocy jest uczniem szkoły, wychowawca postępuje zgodnie z zasadami oceny negatywnego zachowania zawartymi w WSO (Wewnętrzny System Oceniania).

9) Zgłoszenie do służb:

W sytuacji, gdy sprawa jest poważna, złamane zostało prawo, sprawca nie jest uczniem szkoły lub jego tożsamość nie jest nikomu znana, dyrektor szkoły powiadamia policję.

10) Monitorowanie sytuacji ucznia (ofiary cyberprzemocy):

Wychowawca i pedagog/psycholog monitorują sytuację poszkodowanego ucznia, sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane działania odwetowe ze strony sprawcy. Odbywa się to poprzez spotkania z uczniem, rozmowy oraz obserwacje.

11) Ochrona świadków:

Pedagog/psycholog szkolny zachowuje dyskrecję dotyczącą świadków cyberprzemocy. Powinni oni być monitorowani, by uniknąć narażenia ich na zemstę i groźby ze strony sprawcy. Ważne jest, aby świadkowie nie czuli się zagrożeni.

12) Brak tożsamości sprawcy:

Kiedy ustalenie tożsamości agresora jest niemożliwe, wychowawca lub pedagog/psycholog informują rodziców o możliwości skontaktowania się z dostawcą usługi lub administratorem serwisu w celu usunięcia z sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów.

13) Podjęcie procedury "Niebieska Karta":

- W sytuacji, gdy cyberprzemoc jest częścią szerszego problemu przemocy w rodzinie, szkoła może uruchomić procedurę "Niebieska Karta", aby monitorować sytuację ucznia i zapewnić mu odpowiednią pomoc.
- Dyrektor szkoły, wychowawca lub pedagog szkolny podejmuje decyzję o włączeniu procedury, wypełniając formularz "Niebieska Karta – A" i przekazując go do zespołu interdyscyplinarnego.

14) Edukacja uczniów i rodziców:

Szkoła przeprowadza regularne działania edukacyjne mające na celu zapobieganie cyberprzemocy. Obejmują one:

- organizowanie lekcji i zajęć dla uczniów, szkoleń dla nauczycieli i pedagogizacji dla rodziców w zakresie odpowiedzialnego korzystania z internetu i mediów społecznościowych,
- informowanie uczniów o konsekwencjach prawnych cyberprzemocy,
- promowanie kultury szacunku w internecie.

XIX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PRÓB SAMOBÓJCZYCH LUB SAMOBÓJSTWA UCZNIA

1. **Każdy pracownik szkoły (pedagogiczny i niepedagogiczny) ma obowiązek zareagowania na wszelkie sygnały o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u ucznia, na niepokojące zachowania uczniów mogące wskazywać na zamiary samobójcze.** W przypadku zaobserwowania lub posiadania informacji, że uczeń planuje podjąć lub podjął próbę samobójczą, każdy pracownik powinien niezwłocznie poinformować o tym dyrektora szkoły.
2. **Do zachowań, które powinny zaniepokoić pracowników szkoły, gdyż mogą wskazywać na zamiary samobójcze, należą:**
 - 1) mówienie wprost lub pośrednio o samobójstwie,
 - 2) pisanie listów pożegnalnych lub testamentu,
 - 3) przejawianie zainteresowania tematyką śmierci, umierania,
 - 4) mówienie o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku wyjścia z sytuacji,
 - 5) okaleczanie się, autoagresja,
 - 6) długotrwały stan smutku, przygnębienia,
 - 7) pozbywanie się osobistych i ważnych dla ucznia przedmiotów,
 - 8) izolowanie się, zamykanie się w sobie,
 - 9) rezygnacja z zajęć, w które dotychczas był zaangażowany.
3. **Postępowanie w przypadku występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych:**
 - 1) Każdy, kto zauważy niepokojące sygnały, zobowiązany jest zgłosić swoje obserwacje wychowawcy ucznia lub pedagogowi/psychologowi szkolnemu.
 - 2) Po odebraniu zgłoszenia wychowawca ucznia wraz z psychologiem/ pedagogiem szkolnym dokonują oceny zgłoszenia oraz analizy sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia.
 - 3) Jeśli uznają, że zachodzi taka potrzeba, kontaktują się z rodzicami w celu ustalenia przyczyny niepokojących zmian w zachowaniu ucznia.
 - 4) Jeżeli wspólne ustalenia potwierdzają obawy o zagrożeniu, informacja przekazywana jest dyrektorowi szkoły.
 - 5) Wraz z rodzicami ustalane są zasady postępowania wobec ucznia: sposób i zakres kontaktów z rodzicami, a także pomoc psychologiczna na terenie szkoły lub poza nią.

4. Postępowanie w przypadku posiadania informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych)

- 1) Pracownik, który otrzymał informację o zamiarze popełnienia samobójstwa przez ucznia, stara się natychmiast odnaleźć ucznia i powiadomić o sytuacji jego wychowawcę lub pedagoga/psychologa szkolnego.
- 2) Po odnalezieniu ucznia nie pozostawiają ucznia samego, lecz próbują przeprowadzić go w ustronne, bezpieczne miejsce.
- 3) Informują o zaistniałej sytuacji dyrektora szkoły.
- 4) Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia informują o zaistniałej sytuacji rodziców ucznia.
- 5) Przekazują dziecko pod opiekę rodziców/prawnych opiekunów, a jeżeli przyczyną zagrożenia jest sytuacja domowa ucznia – odpowiednim instytucjom.
- 6) Uczeń powinien natychmiast zostać objęty indywidualną opieką psychologiczną i psychoterapeutyczną.
- 7) Jeśli uznają, że zachodzi taka potrzeba, wskazują rodzicom konieczność skontaktowania się z psychiatrą.

5. Postępowanie w przypadku podjęcia przez ucznia próby samobójczej na terenie szkoły

- 1) Pracownik, po otrzymaniu informacji o próbie samobójczej ucznia, stara się natychmiast go odnaleźć.
- 2) Po odnalezieniu ucznia ustala i potwierdza rodzaj zdarzenia, nie pozostawia ucznia samego.
- 3) Usuwa przedmioty umożliwiające ponowienie próby.
- 4) Stara się dyskretnie przeprowadzić ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce.
- 5) Jeśli zachodzi taka potrzeba, udziela pierwszej pomocy przedmedycznej.
- 6) Jeżeli zachodzi taka potrzeba, wzywa higienistkę szkolną lub pogotowie ratunkowe, policję. Jeśli to możliwe, powinien zadbać, aby interwencja służb przebiegła dyskretnie.
- 7) Kiedy pojawi się taka możliwość, powiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły.
- 8) Dyrektor szkoły niezwłocznie zawiadamia rodziców/opiekunów prawnych ucznia.
- 9) O próbie samobójczej dyrektor informuje radę pedagogiczną pod rygorem tajemnicy służbowej, w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez wszystkich nauczycieli.
- 10) Pedagog/psycholog szkolny planuje dalszą strategię postępowania w oparciu o zalecenia specjalisty (psychiatry), które ma na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa w szkole, a także atmosfery życzliwości i wsparcia. Ponadto przekazuje rodzicom

informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poza szkołą.

6. Postępowanie w przypadku podjęcia przez ucznia próby samobójczej poza terenem szkoły

- 1) Jeśli próba samobójcza ma miejsce poza szkołą, a rodzic poinformował o zajściu szkołę, dyrektor szkoły lub pedagog szkolny przekazuje rodzicom informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- 2) O próbie samobójczej dyrektor informuje radę pedagogiczną pod rygorem tajemnicy służbowej, w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez wszystkich nauczycieli
- 3) Pedagog/psycholog szkolny planuje dalszą strategię postępowania w oparciu o zalecenia specjalisty (psychiatry), które ma na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa w szkole, a także atmosfery życzliwości i wsparcia. Ponadto przekazuje rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poza szkołą.

7. Postępowanie w przypadku śmierci samobójczej ucznia

- 1) W przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa dyrektor szkoły informuje organ prowadzący i nadzorujący szkołę o zaistniałej sytuacji.
- 2) Pedagog/psycholog szkolny oraz wychowawcy udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły.

Aneks nr 1

Instrukcja postępowania zespołu powypadkowego

1. Powołanie zespołu powypadkowego

1. W przypadku zaistnienia wypadku ucznia, dyrektor szkoły niezwłocznie powołuje zespół powypadkowy w składzie:
 - dyrektor szkoły lub upoważniony pracownik,
 - nauczyciel prowadzący zajęcia, w trakcie których doszło do wypadku,
 - przedstawiciel służby BHP lub inny pracownik odpowiedzialny za bezpieczeństwo.
2. Zespół powypadkowy działa zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz wewnętrznymi regulacjami szkoły dotyczącymi postępowania w przypadku wypadków.

2. Działania zespołu powypadkowego

Zespół powypadkowy przeprowadza dochodzenie mające na celu ustalenie przyczyn i okoliczności wypadku, z uwzględnieniem następujących działań:

1. Oględziny miejsca wypadku

Zespół powypadkowy przeprowadza oględziny miejsca zdarzenia, dokumentując wszelkie istotne szczegóły (np. uszkodzenia sprzętu, stan terenu, warunki pogodowe).

2. Zbieranie informacji

Zespół przesłuchuje świadków wypadku, w tym uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły, którzy mogą mieć istotne informacje na temat okoliczności zdarzenia.

3. Ustalenie przyczyn wypadku

Zespół analizuje zebrane informacje w celu określenia bezpośrednich i pośrednich przyczyn wypadku (np. błąd ludzki, niesprawność sprzętu, niewłaściwe warunki sanitarno-epidemiologiczne, itp.).

4. Sporządzenie protokołu powypadkowego

Zespół sporządza szczegółowy protokół powypadkowy, który zawiera:

- opis wypadku,
- okoliczności i przyczyny zdarzenia,
- zalecenia dotyczące zapobiegania podobnym wypadkom w przyszłości.

5. Podjęcie działań zapobiegawczych

Zespół powypadkowy proponuje konkretne działania zapobiegawcze, mające na celu poprawę bezpieczeństwa w szkole (np. zmiana procedur, naprawa urządzeń, organizacja szkoleń).

3. Dokumentacja i raportowanie

1. Zawiadomienie o wypadku

Zespół powypadkowy dokumentuje wszystkie podjęte czynności i działania, sporządza notatkę zapisując datę, godzinę oraz osoby powiadomione o wypadku.

2. Raport dla dyrektora

Po zakończeniu postępowania zespół sporządza raport zawierający:

- pełną dokumentację wypadku,
- zebrane informacje,
- wnioski i rekomendacje.

3. Zawiadomienie odpowiednich organów

W zależności od charakteru wypadku, zespół może podjąć decyzję o konieczności powiadomienia odpowiednich instytucji, takich jak:

- prokuratura,
- kurator oświaty,
- państwowy inspektorat sanitarno-epidemiologiczny.

4. Zakończenie postępowania

Po zakończeniu dochodzenia, zespół przekazuje dokumentację dyrektorowi szkoły, który podejmuje decyzję o dalszych działaniach, w tym ewentualnych konsekwencjach dla osób odpowiedzialnych za zdarzenie.